

12 voor 2012...mijn beeld van de do's en don't van de vakbeweging

Oud of nieuw?

Jan Verhagen – 6 dec2011

- Don't:** geen zaakwaarnemer ('ik regel het voor je').
Do: de vakbond is een activeerder (*'jij en je collega's gaan het samen met de mannen/ vrouwen van de werkorganisatie regelen'*). De vakbond...dat zijn wij allemaal.
- Don't:** geen sociale ANWB die vooral gericht is op individuele dienst- en hulpverlening.
Do: een bond die – ook in zijn individuele dienstverlening - zichtbaar gefundeerd is op een leidend vakbondsprincipe: samen sta je sterk! Met andere woorden: jouw probleem en jouw wens is vaak óók het probleem en de wens van je collega, en als we daar samen voor gaan staan, is de kans op succes stukken groter.
- Don't:** geen onherkenbare, zweverige en abstracte top-down papierfabriek van mooie nota's.
Do: een club meteen verhaal waar werknemers zich in herkennen omdat het stevige wortels heeft in wat *zij* belangrijk vinden (bottom-up)
- Don't:** geen vakbeweging die vooral thuis is op het Binnenhof, bij de SER, in de directiekamers, op het NOS-journaal, en onzichtbaar op de werkvloer.
Do: een vakbond die in alles uitstraalt dat al het – noodzakelijke - polderwerk slechts één stevig vertrek- en eindpunt kan hebben, zonder hetwelk de polder onderloopt: een herkenbaar en stevig in bedrijven en sectoren gewortelde organisatie.
- Don't:** geen vakbond dus van alleen maar overleg – hoe noodzakelijk ook.
Do: een bond met als beslissend kenmerk het activeren en mobiliseren van werknemers. Waarbij activeren en mobiliseren niet uitsluitend de vorm van 'tegen verslechtingen', 'staking' en andere vertrouwde vakbondsformules aan hoeft te nemen. Vechten voor beter, nieuwe actievormen, campagnes en in het zonnetje zetten van het goede ('vakbondsprijs veilige haven') maken juist een wezenlijk bestanddeel uit van de 'nieuwe' vakbeweging.
- Don't:** Geen club van 'actie om de actie'
Do: een beweging gericht op het bereiken van herkenbare en, zoals dat zo mooi heet, *gedragen* werknemersdoelen. En niet te vergeten een club, die, als die doelen op papier – cao, arbocatalogus, noem maar op – eenmaal bereikt zijn, doorheeft, dat dit pas het begin is: daadwerkelijk realiseren op de werkvloer komt vaak pas daarna!
- Don't:** geen club hoofdzakelijk staat voor de slinkende kern van vaak oudere werknemers met een vast dienstverband.
Do: een club die, uitgaande van de gemeenschappelijke belangen van werknemers, vecht voor iedereen die feitelijk in een loonslaafpositie verkeert: de vaste kracht, de flexkracht en – vaak ook - de ZZPer. Ook hier geldt het 'samen sta je sterk'.
- Don't:** geen gesloten instituut van zonder achterban opererende bobo's, van eeuwigdurende vergadertijgers (of dat nu in bondszaaltjes of in het overleg met de directie is...), van "gestaalde" bestuurders en "gestaalde" kaderleden (die vooral contact met elkaar en met hun onderhandelingspartners onderhouden).

Geen instituut dat denkt veranderingen via statuten, congressen en organisatie-aanpassingen te breken.

Do: een levend netwerk van actieve leden en bestuurders – van mij mogen ze allemaal activisten heten - die de kunst verstaan om elke dag weer onder en met hun eigen achterban te werken, en die als slogan hebben: veranderen? Daar moet je niet over *lullen*, dat moet je *doen!*

9. **Don't:** geen kaderleden (en bestuurders) die vooral zichzelf goed vertegenwoordigen en positioneren, alle vergaderingen aflopen, kien zijn op elke tv-camera, maar niet of nauwelijks zichtbaar zijn voor gewone werknemers.

Do: zoek en train de '*natuurlijke leiders*', die weten wat hun collega's cq. achterban beroert, die dat aansprekend onder woorden weten te brengen, weten te herleiden tot de kern, en die met name hun collega's cq. achterban weten te enthousiasmeren om er samen de schouders onder te zetten.

10. **Don't:** geen onzichtbare achter de gordijnen van paritaire instellingen opererende club.

Do: een vakbond die zich elke dag weer herkenbaar als 'de vakbeweging' profileert – in bedrijf, in de sector en nationaal

11. **Don't:** geen club die denkt 'wij zijn zo goed, de leden komen vanzelf wel', **Do:** een vakbond die zijn dagelijkse activiteiten prominent weet te combineren met het werven en behouden van leden. Identificatie en herkenbaarheid ("dat is *ons* FNV") en tevredenheid ("goeie club, wil ik bijhoren") zijn daar sleutelwoorden in

12. **Don't:** geen club die zichzelf gevangen houdt in spelletjes om de macht, in eeuwige conflictzoekrij.

Do: een vakbeweging die doorheeft dat eenheid van werknemers ook vraagt om eenheid van vakbeweging. Echte eenheid staat op de stevige basis van een duidelijk, gedeeld en in de praktijk door iedereen uitgedragen vakbondsprofiel, en zoekt vervolgens op die basis naar wat ons bindt, niet wat ons scheidt. Echte eenheid – tot slot – vraagt stevig en eensluidend leiderschap.

.....hoe 'nieuw' is dit eigenlijk???